

Българска

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

ISSN 1312-7055

Брой 3 (62), год. XIII, май 2017 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

Седмица на гората

Официално бе открита 93-ата Седмица на гората

На 3 април в Националния исторически музей официално бе открита Седмицата на гората.

Тържественото честване започна с изпълнението на гайда на Николая Никова - студентка от ЛТУ и солистка на оркестър "100 каба гайди". След нея празничното настроение поеха възпитаниците на Националното училище за фолклорни изкуства "Филип Кутев" - Котел.

Официални гости на празника бяха проф. д-р Иван Палигоров, проф. д-р Георги Желязков - зам.-министри на земеделието и храните, проф. д-р Иван Илиев - ректор на ЛТУ, инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на ИАГ, Светлана Боянова - съветник по земеделие на вицепремиера Малина Крумова, гл. комисар Николай Николов - директор на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението".

Сред официалните лица, уважили празника, бяха и София Торолова - областен управител на Софийска област, и Диана Топова - областен управител на София - град.

Със слово към колегията

Призът "Лесовъд на годината" за 2016 г. бе връчен на инж. Руси Русев от д-р инж. Анна Петракиева - и.д. председател на СЛБ

се обърна зам.-министърът на земеделието и храните проф. д-р Иван Палигоров. "От началото на миналия век у нас са създадени повече от 18 млн. дка гори" - отбелязва той приноса на лесовъдите.

По време на официалното откриване зам.-министър Палигоров и изпълнителният директор на ИАГ инж. Григор Гогов наградиха заслужилите лесовъди.

Лесовъд на годината за 2016 г. е инж. Руси Русев - зам.-директор на ДГС "Сеслав" - гр. Кубрат, с подгласници инж. Илия Ангелов - началник на отдел "Инвентаризация и горско

ризация и горско стопанско планиране" в ИАГ, инж. Йорданка Карамисова - директор на ДГС - Костенец, инж. Стоян Поптомов - зам.-директор на ДГС - Селище.

Призът "За цялостен лесовъдски принос" заслужено бе

то на горските територии за 2016 г." първо място заслужи Лако Лаков - горски инспектор в РДГ - Ловеч, второ - Мартин Иванов - горски инспектор в РДГ - Берковица, трето си поделиха горските инспектори Тончо Гудов (РДГ - Бургас) и Пламен Кръстев - (РДГ - Ловеч).

Тържественият момент бе отбелязан с вълнуващото изпълнение на горския химн "Хубава си, моя горю", изпълнен от възпитаниците на НУ-ФИ "Филип Кутев" - Котел.

връчен на лесовъда инж. Богдан Богданов - главен редактор на в. "Българска гора", с което се гордеем.

Със специален приз за цялостен принос посмъртно бе удостоен инж. Коста Чолаков - зам.-директор на РДГ - Сливен. Наградата бе приета от директора на РДГ - Сливен, инж. Мирослав Маринов.

Наградата на СЛБ за иновации в горския сектор бе присъдена на инж. Ивайло Иванов - доскорошен директор на дирекция "Информационно обслужване" в ИАГ.

В категорията "Служител по контрола и опазване-

Зам.-министърът Иван Палигоров, София Торолова и Диана Топова засадиха фиданки

Приносът на лесовъдите за изграждането на зелена България бе подчертан и още веднъж с представянето на алманаха "Дейци и учени на горското стопанство на България" от инж. Борис Господинов - гл. редактор на сп. "Гора" и зам.-председател на СЛБ.

Празникът завърши със залесяване в парковото пространство на Националния исторически музей, в което се включиха официалните лица.

Поставено е началото на Националния горския музей в Юндола

На стр. 3

Среща на ръководители от горския сектор

На стр. 4

Лесовъдите от ДГС - Златоград, наделяват над стихията

На стр. 6

Нашата вечнозелена Седмица

Тази година отбелязахме Седмицата на гората за 93-и път. И това ако не е традиция! В България традицията се заражда през 1925 година. За първи път Празникът на залесяването е открит на 12 април в София и съвпада с Благовещение.

В бр. 5 от 1925 г. на сп. "Горски преглед" - издание на Дружеството на българските лесовъди четем: "Денят 12 април ще остане паметен ден в историята на развитието на горското дело в България. Тоя ден в сърцето на България, в столицата ѝ, се отпразнува тържествено първият Празник на залесяването, с което се тури основата на едно културно-просветно дело, което има да изиграе важна роля в стопанско-икономическото повдигане на страната".

На този ден не само младежта на столицата, но и на много други големи и по-малки градове, изпълва площадите за тържественото откриване на Празника на залесяването, след което поема за истинска залесителна работа и накрая се весели с хора и песни.

Практическата подготовка за това събитие е осъществена от двете министерства - на народното просвещение и на земеделието и държавните имоти. Точно по това време в Народното събрание текат дебати по проекта за новия Закон за горите. Той е приет на 16 юли 1925 г. и в него законодателно е утвърдено провеждането на залесяванията, от които обезлесената ни страна тогава остро се нуждае, и тържественото честване на новия празник: "От временна и ученическа трудова повинност всяка година най-малко по два дена се употребяват за работа по залесяването и в горските култури. Освен това всяка година през пролетта Министерството на земеделието и държавните имоти, в съгласие с това на Народното просвещение, урежда Празник на залесяването".

През 1934 г., отново в сп. "Горски преглед", можем да прочетем, че празникът е прераснал в Седмицата на гората, през която лесовъдската колегия да разяснява ролята на горите в страната и да организира все повече хора за залесяване. А целите са ясни: "Да породят интерес към горскодървесния налит на нашата земя и да пробуди дремливото съзнание в широките народни маси за голямото значение на горите".

Целта, която и в началото на XXI в. е вечнозелена, както самата Седмица на гората.

Слово на д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА - и.д. председател на Съюза на лесовъдите в България пред Мемориала на лесовъдите

Вече е утвърдена традиция преди началото на Седмицата на гората да отдаваме почит към всички лесовъди, от различните краища на нашата страна, които са посветили живота си на горското дело, и да се поклоним и пред паметта на нашите колеги, загубили живота си в името на опазването на горското богатство на България.

В горския летопис достойно място заемат първите радатели, допринесли за създаването през 1879 г. на отделението "Надзор на лесовете" към Министерството на финансите. С този акт се поставя началото на организираното горско дело у нас, а историята помни името на Петко Каравелов, който като министър на финансите внася докладите до Александър I - Княз на България, за основаване на отделението и за назначаване на губернските лесничии. Помнят се и имената на Стоян Брънчев, чиято 150-годишнина от рождението бе отбелязана през 2015 г., Христо Разсуканов, Димитър

Христов, проф. Тодор Димитров, Димитър Киров, Йордан Митрев, Никола Василев и на много изяви дейци на лесовъдската наука и горскостопанската практика, допринесли много за съхраняване и умножаване на българската гора.

През февруари тази година се навършиха 105 години от жестокото убийство на лесовъда Васил Попов. Към списъка на мъчениците на българската гора, загубили живота си, трябва да прибавим и тези, които са изпълнили своя отечествен дълг. Историята ни припомня имената на изяви за времето си лесовъди, загинали по време на войните през второто десетилетие на миналия век. Тогава нашата колегия е била малобройна и всяка загуба се е отразявала негативно на професионалното развитие, както и на стопанисването на горите. В дружественото списание "Горски преглед" намираме "твърде печален и доста дълъг списък", който включва

освен убийта от браконieri Симеон Петеларов, и имената на лесовъдите Христо Гошев, Атанас Лулчев, Петър Томанов, Владимир Куюмджиев, Атанас Стоянов, Брайко Бозов, Никола Василев, Ганчо Ганчев, Никола Кънев, Георги Купенов, Цено Тотев, Атанас Атанасов. Както казва тогавашният главен редактор на изданието Георги Петров, само за 3 години колегията се е разделила с цяла плеяда "блестящи звезди, изчезнали преждевременно от хоризонта на зелената емблема".

В списанието от 1915 г. четем още: "На 25 март вечерта, когато се е завършвал от гората за дома си, е бил застрелян от неизвестни лица държавният горски стражар при Селско-Рашката държавна гора в Тревненско Христо Фингаров. Убиецът е избягал, но не ще и съмнение, че стражарят е жертва на дълга си, тъй като на 31 март същата година е било насрочено да се гледа от Търновския окръжен съд ед-

но нарушение на Закона за горите, по което Фингаров е бил главен свидетел".

Днес лесовъдската колегия се прекланя пред тези ратници на българската гора. Денят на преклонение е един, но Съюзът на лесовъдите ще продължи да издирва своите герои, да възстановява паметта на своите предшественици и да работи за достойното им място в историята на България и българската гора.

И през изминалата година продължи инициативата за Седмицата на гората да се почистват и обновяват мемориалните знаци - чешми, плочи и паметници на бележити колеги лесовъди.

Нашият призив към всички служители в горите е да продължим да издирваме, да се грижим за създадените паметни знаци и да създаваме нови за лесовъдите, посветили живота си на българската гора. Така ще създадем условия бъдещите поколения да почитат паметта им.

В рамките на Седмицата на гората тази година по инициатива на Съюза на лесовъдите в България се създава Национален музей на горското дело в УОГС "Г. Ст. Аврамов" - Юндола. Музеят ще съхрани и предаде на следващите поколения паметта и историята на нашите колеги.

Обръщайки се към миналото, ние дължим дълбока благодарност, признание и поклон за всеотдайния труд на нашите предци, които с цената на много усилия и жертви успяха не само да запазят, но и да създадат огромни площи нови гори.

Днес отново трябва да припомним, че българският лесовъд със своя професионализъм, всеотдайност и гражданска доблест отдавна е заслужил уважението и признанието на обществото. Лесовъдската ни колегия не забравя стореното от миналото и с увереност в бъдещето се старее да продължава традициите, създадени от нашите достойни предшест-

веници. Много са и днес лесовъдите у нас, които не песат сили и знания за създаване на съвременно горско стопанство, изградено в съвучие с новите обществени и икономически реалности.

Уважаеми колеги, в тези усилия ние се нуждаем от единство. Не само когато се гордеем със славната история на нашата професия. Още по-важно е да останем единни при справянето с днешните предизвикателства, работейки в служба на българската гора и на нашето общество.

Нека сега пред този скромнен мемориал се поклоним пред подвига на нашите предшественици с благодарност и признателност за тяхното дело!

Моля да сведем глави и с едноминутно мълчание да почетем паметта на всички лесовъди, които не са вече между нас!

Поклон пред светлата им памет!

31 март 2017 г.

Начало на Националната горска инвентаризация в България

В началото на 2017 г. влезе в сила Споразумение между Министерството на земеделието и храните и Международната банка за възстановяване и развитие за предоставяне на консултантски услуги с цел подпомагане опазването на екосистемите и устойчивото управление на природните ресурси в България чрез подобряване на информацията за горските територии. Общата цел на Споразумението е да се увеличи капацитетът на България за събиране, анализ, разпространение и прилагане на стратегическа информация и документи, необходими за планирането, развитието и мониторинга на горския сектор. Това ще бъде постигнато чрез изграждането на аналитичен и практически капацитет в МЗХ и Изпълнителната агенция по горите за разработване и осъществяване на Националната горска инвентаризация (НГИ), основаващи се на съвременни подходи и най-добри международни практики.

Горскостопанските дейности имат дългосрочно измерение и перспектива и евентуалните последици от взети решения стават видими едва няколко десетилетия по-късно. Националният мониторинг на горските

територии е процес, при който резултатите от функциите на горското стопанство се наблюдават във времето, позволявайки проследяване на ефективността на предприети мерки, както и откриване на заплахи, които биха могли да възникнат за устойчивото осигуряване на защитните, специалните и стопанските функции на горските екосистеми. Като член на Европейския съюз, Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ОПЗ) и Междуправителствения комитет по изменение на климата България има редица ангажменти за докладване и отчетност по въпроси, свързани с горите, под формата на докладите „Състояние на горите в Европа“ и „Оценка на световните горски ресурси“ и по Анекс I към Рамковата конвенция по изменение на климата, Част I: „Указания на РКООНИК за доклади по годишните инвентаризации“, както и за предоставяне на горски статистически данни на Генералната дирекция „Евростат“ към Европейската комисия. Изготвянето на българските раздели в рамките на тези доклади към момента разчита на комбинация от източници на информация, включи-

телно МЗХ, ИАГ, отдел „Агрозистатистика“ (БАНСИК) към Министерството на земеделието и храните, Министерството на околната среда и водите, Изпълнителната агенция по околната среда, Националният статистически институт и Лесотехническият университет.

Международните доклади имат за цел да хармонизират базата, на която страните съставят своите доклади, и активно да насърчават преминаването от използване на приети стойности или експертно мнение към информация, която се основава на обективни, специфични за страната научнообосновани доказателства. Стандартите се затягат допълнително и по отношение на отчитане на парникови газове, започвайки от 2020 г., когато например се очакват значително по-взискателни изисквания за отчитането на земеползването и промените в земеползването по подписаното в Париж Споразумение по изменение на климата от 2015 година.

При традиционната горска инвентаризация е предвиден процес за контрол на качеството, който цели да придържа всеки от целевите параметри в

рамките на отклонения до 10-15 % от реалната им стойност. Кумулативният ефект от неточности в параметрите на насажденията, например прогнозен обем на дървостом, не се изчислява. Добре изпълнена, безпристрастна и обективна НГИ би дала солидна основа за едно по-добро разбиране за състоянието на горските ресурси и би подкрепила развитието на националния горски сектор. Извън традиционните международни стандарти за отчетност съществуват и други, вероятно дори по-важни от стратегическа гледна точка приложения за горскостопански данни, които се събрат посредством статистически доказани методи. Това включва възможността за отключване на инвестиции, свързани с пътна инфраструктура в горите, и за правилна оценка на огромните количества въглерод, които се поглъщат всяка година от българските гори, както и за оценка на алтернативните разходи за управление на биологично разнообразие в защитени територии като алтернатива на производство на дървесина.

Поради това първата Национална горска инвентаризация

представя навременно и изключително полезно за България начинание. Необходимостта от официална НГИ в България е установена в Закона за горите, Националната стратегия за развитие на горския сектор в Република България за 2013-2020 г. и в Стратегическия план за развитие на горския сектор в Република България за 2014-2023 г., които очертават правната и стратегическата рамка за извършване на НГИ. В случай че е необходимо вторично законодателство в подкрепа на устойчивостта на процеса по НГИ в бъдещ план, то ще бъде препоръчано в окончателния доклад по проекта, коментиращ националното внедряване и приложение.

Основният екип на Световната банка е съставен от български и международни експерти с координатор Майлс Макдъна. Заедно с експерти от МЗХ, МОСВ, ИАГ, академичната общност, природозащитните организации и горския бизнес те ще съставят методика за целите на провеждане на статистическа инвентаризация на горските територии (Национална горска инвентаризация). Предвижда се избор на формат на систематичната инвентари-

зация, създаване на специализиран софтуер, обучение на екипите за теренна работа, провеждане на работни срещи със заинтересованите страни за обсъждане на резултатите за всяка една от тези дейности. Досега са проведени две дейности - разглеждане на Въстъпителния доклад, а на 27 март 2017 г. - "Повишаване на техническия капацитет на България за извършване на национална горска инвентаризация". Методиката ще бъде приложена през лятото и есента на 2017 г. по време на провеждане на горска статистическа инвентаризация в района на дейност на ЮЦДП - Смолян.

Проектът ще завърши с изготвяне и предоставяне на доклад, който ще съдържа: анализ на резултатите от проведените проектни дейности и препоръки за провеждането на НГИ в останалата част от територията на страната; бележки за политиките въз основа на първоначалните резултати от НГИ с предложения за включване на резултатите в стратегическите документи за устойчиво управление и планиране на дейностите в горския сектор.

Инж. Спас ТОДОРОВ

Програма на Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и горската промишленост

Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и горската промишленост е доброволна, независима, неправителствена, самодейна организация. То е колективен член на Съюза на лесовъдите в България, неразделна част от него и във всичките си действия се съобразява и изпълнява неговия Устав.

Дружеството на ветераните е колективен член на НТС по лесотехника, с който координира и взаимодейства в усилията си за по-нататъшното развитие на науката, техниката и модернизацията в горския сектор.

Дружеството взаимодейства с Федерацията на синдикалните организации

от горското стопанство и дървопреработващата промишленост под девиза "За достоен труд - достойно заплащане!" и по въпросите на охраната на труда, квалификацията на горските работници и служители.

Дружеството поддържа най-близки взаимоотношения и сътрудничество с екологични, природозащитни и ловни организации в дейността им по опазването, биологичното разнообразие и най-целесъобразното устройство и управление на горското стопанство и защитените територии и тяхното по-нататъшно разширяване и видово обогатяване.

Дружеството изразява

готовност и притежава потенциал да сътрудничи с партиите от целия политически спектър в България в изработването на проекти за закони и подзаконовни нормативни документи, засягащи горското стопанство, горската индустрия и защитените природни територии, тяхното най-правилно устройство и управление.

Дружеството има готовност и потенциал да подпомага с експертни становища централното управление на горите при разглеждането на закони и подзаконовни нормативни документи, отнасящи се до българското горско стопанство, планове за управление на защитените територии и горскостопански планове. Чрез свои експерти има готовност да участва в работата на постоянните комисии на Народното събрание при обсъждането на проекти за горите, защитените територии и горската промишленост.

В Дружеството членуват ветерани професионалисти от горската наука и практика, както и специалисти с други професии, работили в горския сектор, и отделни граждани - съмишленици в опазването на горите и радатели за просперитета на горското дело.

Общото събрание избира Управителен съвет за срок от две години. Управителният съвет избира председател и секретар от съста-

ва на УС.

Финансови средства се набират от задължителен членски внос и от дарения от физически и юридически лица, без допълнителни условия.

Основан метод в работата на Дружеството е възможността членовете му да участват в заседания, събрания, конференции, семинари и други форми на обучение с цел поддържане на високо ниво на компетентност, даваща възможност за експертни изяви.

Дружеството ползва услугите на Националния дом на науката и техниката в София на ул. "Г. С. Раковски" № 108 и участва в неговите мероприятия.

Дружеството изпълнява социални функции, като предоставя възможност членовете му да контактуват помежду си и при необходимост оказва помощ на нуждаещи се.

Ветераните от София изразяват желание да поддържат най-тесни връзки с други ветерански организации чрез взаимни гостувания, обмен на опит и общи действия.

Програмата е приета на събрание на 24 април 2017 година.

Инж. Георги ПЕТРУШЕВ
председател
на Дружеството
на ветераните - София,
към СЛБ

Седмица на гората

Спазена традиция

Всяка година, в последния петък - тази година **31 март**, преди началото на Седмицата на гората, лесовъдската колегия засвидетелства почит и признателност на всички лесовъди и горски служители, отдали живота си за горското дело.

“Днес отново следва да припомним, че българският лесовъд със своя професионализъм, отдаденост и гражданска доблест, отдавна е

заслужил уважението и признанието на обществото. Лесовъдската ни колегия не забравя стореното от миналото и с увереност в бъдещето се старае да продължава традициите, създадени от нашите достойни предшественици. Много са и днес лесовъдите у нас, които не пестят сили и знания за създаване на съвременно горско стопанство, изградено в съзвучие с новите обществени и иконо-

мически реалности - подчерта в словото си към всички присъстващи д-р инж. Анна Петракиева - и.д. председател на Съюза на лесовъдите в България. Тя изрази благодарност за всеотдайния труд на предците, които с цената на много усилия и жертви са успели не само да запазят, но и да създадат огромни площи нови гори (словото на стр. 2).

Пред мемориала в двора на

Лесотехническия университет с едноминутно мълчание бе почетена паметта на загиналите лесовъди. Заместник-министър проф. Иван Палигоров поднесе цветя от името на ръководството на Министерството на земеделието и храните. Венци и цветя бяха положени от ректора на ЛТУ проф. Иван Илиев и от ръководители и служители на ИАГ, ЛТУ, РДГ - София, ИГ, ДГС - София, представи-

Д-р инж. Анна Петракиева - и.д. председател на СЛБ изнася словото

тели на СЛБ, “Булпрофор”, Асоциация “Общински гори”, синдикалисти, лесовъди ветерани, ДПП “Витоша” и

други териториални подразделения на ИАГ, преподаватели и студенти от ЛТУ, природозащитници.

И тази година лесовъдската колегия почете паметта на своите герои

Поставено е началото на Националния горски музей в Юндола

Участниците в откриването на Националния горски музей

Въпреки че българската горска наука и практика има почти 140-годишна история, нашата страна няма национален горски музей. През 1996 г. при честването на 100 години от основаването на първото горско училище бе открита и уредена музейна сбирка в сградата на тогавашния Професионален учебен център в Боровец, с перспективата да прерасне в музей със закрыта и открита площ. Последвалите социално-икономически и политически събития преустановиха развитието на музея. Затова 4 април би трябвало да остане паметен с откриването на Национален горски музей, който се организира в сградата на един от първите в България Лесничейски домове, намиращ се в непосредствена близост до административната сграда

на УОГС - Юндола. “Тук ще съберем всичко, създадено от нашите предци в горското дело и ще го запазим за историята и за нашите деца. Познавайки своята история, ние по-лесно ще се справим с предизвикателствата на времето. Неслучайно Националният горски музей се устройва в Юндола, където е учебният център за бъдещи лесовъдски кадри. В музея ще се набират и съхраняват ценни исторически до-

Проф. Иван Палигоров и инж. Валентин Карамфилов - зам.-изпълнителен директор на ИАГ, поднасят цветя пред паметната плоча на Васил Попов

кументални източници и паметници, свързани с развитието на горското стопанство. На територията на Университетската гора, под егидата на

Учебно-опитното горско стопанство, музеят придобива огромно символично значение за историческата памет на горското ни дело” - под-

Цветя за лесовъда Христо Разсуканов

черта проф. Иван Палигоров, зам.-министър на земеделието и храните, който заедно с

на администрацията на УОГС. Проф. Христо Цаков - досегашен директор на Института за гората, представи житейския път и саможертвата на лесовъда в името на гората.

По-късно същия ден във Велинград бе открита Седмицата на гората пред мемориалната плоча на лесовъда Васил Попов с участието и на ръководители и служители от държавните горски и ловни стопанства от региона, лесовъди ветерани, преподаватели и ученици от Професионалната гимназия по горско стопанство “Христо Ботев” - Велинград, общественици. Слово за живота и дейността на Васил Попов, убит преди 105 години в с. Лъджене, сега квартал на Велинград, произнесе д-р инж. Кирил Цанов - дългогодишен директор на ГС - Велинград, и бивш директор на РДГ - Пазарджик. Ученици от Професионалната гимназия изнесоха рецитал, посветен на гората, а децата от “Хор на малките” пяха песни за природата.

Седмица на гората

ДГС - Карлово

На 3 април ДГС - Карлово, съвместно с представители на Община Сопот, сред които кметът Деян Дойнов и кметът на с. Анево Николай Николов поставиха начало на инициативите за Седмицата на гората. В м. "Борова гора" над Сопот в държавна горска територия бе извършено почистване на района, поставяне на кошче за отпадъци, информационни и забранителни табели, свързани с опазване на чистотата в горите на територията на стопанството, 7 къщички за птици и цветни табла-илустрации. В чест на празника бяха залесени фиданки. Беше поставена и феромонова уловка за мониторинг на големия горски градинар.

ска паралелка в ПГ "Теодор Влайков" - Клисура, взеха участие в демонстрационно залесяване в Апостоловата гора. Директорът на ДГС - Карлово, инж. Златю Кличев приветства младите ентузиасты. Децата от детската градина "Зорница" изнесоха тематична музикална програма. Бе извършено залесяване на 2 дка, засегнати

На всички по-големи населени места в района на ДГС - Карлово, бяха раздадени фиданки от атласки кедър. На 4 април служители на стопанството съвместно с представители на Община Карлово в лицето на зам.-кмета Антон Минев и председателя на Общинския съвет Теодор Шойлеков, ученици от III и IV клас на СОУ "Христо Проданов", деца от ЦДГ "Зорница" и възпитаници на профилираната гор-

от корояди и усвоени през есента на 2016 година. Бяха залесени едроразмерни фиданки от явор, шестил, летен дъб, чинар, сребролистна липа и няколко фиданки от атласки кедър. Лесовъдите демонстрираха технологията по съхраняване, отваряне на посадни места, пренасяне и залесяване на фиданки, а децата с радост им помагаша. Едновременно с това бяха поставени 10 къщички за птици и цветни табла-илуст-

рации. Районът бе почистен от нерегламентирано изхвърлени отпадъци, поставени бяха кошче за отпадъци, информационни и забранителни табели. Децата бяха ентузиастични и взеха участие във всички набелязани дейности, като изявиха желание да идват всяка година, а посадените от тях дръвчета да растат заедно с тях и когато станат абитуриенти, да дойдат и да се снимат пак тук.

РДГ - Пловдив

Наградените (от ляво надясно): инж. Антон Бамбалов, инж. Александър Дюлгеров, инж. Милена Нанова със зам.-директора инж. Мирослава Велинова и главния експерт по възобновяване на горите инж. Никола Каварджиков

Седмицата на гората бе открита на 4 април пред административната сграда на Дирекцията с поздравително слово на заместник-директора инж. Мирослава Велинова. Присъстваха инж. Елин Лилев - заместник-директор на ЮОДП - Смолян, директори на държавните

горски и ловни стопанства, кметове на общини, частнопрактикуващи лесовъди, ветерани и гости. Регионалното отличие "Лесовъд на годината" тази година получи инж. Антон Бамбалов - главен експерт по стопанисване на горските територии. Неговите подг-

ласници са инж. Александър Дюлгеров - главен експерт по стопанисване на горските територии, и инж. Милена Нанова - главен експерт "Промени в горските територии", а приза "Служител по контрола" грабна Красимир Неделчев - горски инспектор в РДГ - Пловдив.

Лесовъдите ветерани от Великотърновска и Габровска област спазиха традицията

На 7 април над 15 ветерани се събраха на празничната среща в Клуба на лесовъда в сградата на РДГ - Велико Търново. Срещата бе уважена от проф. Богдан Богданов - ЛТУ, инж. Тодор Бонев - зам.-директор на СЦДП - Габрово, инж. Петър Воденичаров - зам.-директор на РДГ - Велико Търново, и инж. Йордан Бобонков - директор на ДГС "Болярка". Припомним си историята на създаването на празника през 1925 г., а проф. Богданов и инж. Делчо Арнаудов прочетоха свои стихотворе-

ния. Бяха споделени виждания за състоянието на горите и тяхното стопанисване. Всички подкрепиха и протеста на българските пчелари за забрана на препаратите за растителна защита от рода на неокотонидите в

земяделските площи. По традиция бяха засадени две смърчови дървета в двора на РДГ - Велико Търново, осигурени от ДГС - Велико Търново.

Инж. Кънчо КАЛМУКОВ

Среща на ръководители от горския сектор

Участниците в срещата (от ляво надясно): н.с. инж. Мирослав Якимов, доц. Николай Матаков, инж. Тони Кръстев, инж. Илия Симеонов, инж. Бисер Дачев, проф. Стефан Юруков, д-р инж. Валентина Маринова, инж. Цветко Цветков - директор на СЗДП, инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на ИАГ, проф. Иван Палигоров - зам.-министър на земеделието и храните, инж. Добри Добрев, инж. Валентин Карамфилов - зам.-изпълнителен директор на ИАГ, доц. Георги Костов, инж. Милко Станчев, инж. Любен Ванчев и инж. Христо Тодоров

На 6 април в ДЛС "Витиня" се състоя работна среща на ръководителите на централното горско управление през последните 28 години. Срещата, станала вече традици-

онна през дните на Седмицата, събира ръководните кадри, които разискват актуални въпроси, свързани с развитието на горския сектор. Тазгодишната среща премина в коллегиялна и ползотворна атмосфера, като всички бивши и настоящи ръководители изразиха удовлетвореност от ползата на обменения управленски опит в името на подобряване на дейностите в горския сектор. Специален

акцент бе поставен на приобщаването на специфичната горскостопанска и лесовъдска дейност към изискванията и очакванията на обществеността за опазване и гласност при ползването на горите.

МАШИНИ HUSQVARNA

ЗА СЪВЪРШЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Husqvarna

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. "8-ми декември" 13, тел. 024 666 910
info@agroland.eu
www.husqvarna.bg

Седмица на гората

Годишни награди на Съюза на лесовъдите в България

По традиция, която датира от 1996 г., всяка година по случай Седмицата на гората и във връзка с излъчването на носители на призове "Лесовъд на годината" и "За цялостен лесовъдски принос" СЛБ отличава най-изявените лесовъди с "Почетен знак".

Имената им са избрани след гласуване в комисията с председател д-р инж. Анна Петракиева и членове: инж. Борис Господинов, инж. Севдалина Димитрова, инж. Иван Янев - зам.-председатели на СЛБ, инж. Валентин Чамбов - директор на дирекция "ИПГТ" в ИАГ, инж. Никола Каварджиков, инж. Айнур Ибрямова, инж. Сашка Иванова и инж. Стоян Тошев - членове на Управителния съвет на Съюза на лесовъдите в България.

От постъпилите предложения за номинации от 15 регионални дружества на Съюза за 25-има лесовъди тази година са избрани седем.

Приз "Лесовъд на годината" за 2016 г.**Инж. Руси Русев**

Роден е на 14.06.1953 г. в с. Юпер, Разградска област.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1979 година.

В системата на горите работи от 1979 година. До 1982 г. е началник на горскотехнически участък, а след това до 1997 г. е директор на ГС "Сеслав" - гр. Кубрат. След известно време извън системата на горите с решение на съда от 2002 г. е възстановен на същата длъжност. През 2007-2008 г. работи като експерт в РДГ - Русе. Понастоящем е зам.-директор на ДГС "Сеслав" - гр. Кубрат.

През целия си трудов живот инж. Русев повишава своята и на служителите професионална квалификация. Под ръководството му от 1982 до 2005 г. в стопанството са залесени над 25 000 дка нови гори. Увеличени са прирастът и ползването на дървесина. Работи активно по естественото възобновяване на издънковите церови гори и превръщането им в семенни, по стопан-

нисването и възобновяването на чистите и смесените липови гори.

Под ръководството му стопанството постига забележителни успехи в ловно-топанската дейност.

Подгласници**Инж. Илия Ангелов**

Роден е на 11.01.1957 г. в София.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1983 година.

От 1983 до 1987 г. работи като проектант в ИППГСС "Агролеспроект". От 1988 г. е на работа в централното горско ведомство като специалист, гл. специалист, експерт, главен и държавен експерт, ръководител на сектор, а понастоящем е началник на отдел "Инвентаризация и горскостопанско планиране" в ИАГ. Дейността на инж. Ангелов е изцяло в областта на лесоустройството, възстановяването на собствеността на горите, статистиката и активното участие в изработването на нормативните документи за горите и горското планиране, където показва завидни професионални умения и колегиална етика.

Учредител и секретар на Сдружението на държавните служители в горите. Член е на СЛБ.

Инж. Йорданка Карамиишова

Родена е на 17.03.1964 г. в с. Костенец.

Завършва Техникум по горско стопанство "Христо Ботев" - Велинград. През 1992 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

Работи в ГС - Костенец, последователно като домакин, началник на отдел "ТРЗ", технолог, началник

на ГТУ, лесничей, старши лесничей до 2014 година. От началото на 2015 г. е и.д. директор на ДГС - Костенец, а от 20 юли е директор на стопанството.

Още като старши лесничей на ГСУ инж. Карамиишова ръководи дърводобива и лесокултурната дейност, които се извършват със собствени работници. Утвърждава се като добър лесовъд и организатор.

През 2016 г. като директор на ДГС - Костенец, ръководи умело цялостната дейност по дърводобива, полага големи усилия и за бързото усвояване на пострадалата от снеголом и снеговал дървесина, за да се предотврати похабяването ѝ. Винаги навреме и адекватно организира дейността за овладяване на пожари. Под нейно ръководство и контрол се постигна ефективно опазване на горските територии от незаконна сеч. Въвежда нови иновации в лесовъдската работа.

Поела ръководството на ДГС - Костенец, със сериозно изоставане в изпълнението на ползването и голяма финансова загуба, инж. Карамиишова мобилизира и обедини колектива, който през последните 2 години постигна високи резултати. Ползва се с висок авторитет сред лесовъдската колегия.

Инж. Стоян Поптомов

Роден е на 23.03.1954 г. в с. Ковачевица, Благоевградска област.

Завършва ГГС "Христо Ботев" - Велинград, през 1972 г. и ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1979 година.

Работа започва в ГС - м. Широка поляна, а от 1981 до 1984 г. е лесничей в ГС - Селище. От 1985 до 1993 г. е ръководител на проектантска група във филиал Велинград на "Агролеспроект" - София. Една година е зам.-директор на ГС - Велинград. През 1995-1999 г. е зам. главен директор на РУГ - Пазарджик. Зам.-директор на ДЛ - Селище, е през 2001-2002 г., а директор на ДЛ - Чехълво, е през 2001-2002 година. След това - вече 15 години, е зам.-директор на ДГС - Селище.

Високите му професио-

нални, организаторски и морални качества при изпълнение на служебните задължения са в основата на авторитета му сред колектива на ДГС - Селище. Инж. Поптомов има принос в прилагане и развитие на съвременните добри лесовъдски практики и опазването на биоразнообразието в горите. Дългогодишният му опит на лесовъд и чувството за справедливост спомагат за активната му позиция в защита и опазване на законността на дейността в горите.

Приз "За цялостен лесовъдски принос"**Инж. Богдан Богданов**

Роден е на 15.07.1931 г. в София.

Завършва ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1959 година.

Известно време работи като началник-участък в ГС - Девин.

През 1960 г. постъпва като главен инженер в ГС - Мугла, а през 1961-1966 г. е директор. Под негово ръководство успешно се извършва възобновяване на зрелите и презрелите смърчови насаждения, създадени са хиляди декари нови гори, залесени са пустеещите терени, открит е разсадник. В условията на интензивен дърводобив се полагат грижи за опазване на младите насаждения. Въведени са въжените линии, прокарват се горски камионни пътища.

Инж. Богданов постъпва в централното горско управление през 1966 г. и работи до пенсионирането си през 1992 година. През 1991-1992 г. е заместник-председател на Комитета по горите.

Близо 25 години инж. Богданов работи по проблемите на стопанисването на горите. Участва в разработването на нормативната

уредба в областта на отглеждането и възпроизводството на горите, в регулирането на ползването от горите, подобряване на състоянието, увеличаване на продуктивността и многостранните им функции.

Участва с активна позиция при формирането на горската политика, във внедряването на научните разработки и нови технологии.

Като зам.-председател на Комитета по горите допринася за усъвършенстване на управленската структура и за запазване на целостта на горското стопанство.

Участва в редица национални и международни форуми. Има десетки статии в специализирания периодичен печат. Съавтор е на два наръчника по стопанисване на горите и съавтор и съставител на две книги. Носител на много държавни отличия.

От 1994 до 1998 г. е председател на Съюза на лесовъдите в България, а след това и понастоящем е главен редактор на съюзния орган - в. "Българска гора".

На инж. Коста Чолаков се присъжда специален приз "За цялостен лесовъдски принос" - посмъртно

Роден е на 25.11.1961 г. в с. Медвен, Сливенска област.

През 1984 г. е приет във

ВЛТИ, като същевременно започва работа като работник по ЛКМ в разсадник "Сливенски минерални бани" на ГС - Сливен. През 1990 г., когато завършва ВЛТИ, е назначен в ГС - Сливен, за началник на горскотехнически участък, сред това е старши лесничей. От 1991 г. постъпва на работа в РДГ - Сливен, като експерт по опазване и контрол на горите. Тези дейности остават приоритет в трудовата му дейност. Инж. Чолаков е с голям принос в борбата с незаконните сечи и пожари-те в горите.

От 2014 до кончината си на 3 март 2017 г. е зам.-директор на РДГ - Сливен.

Колегите ще запомнят инж. Чолаков като отличен лесовъд, етичен и уважаван човек.

Специална награда "За въвеждане на иновации в горския сектор" се присъжда на инж. Ивайло Иванов - доскорошен директор на дирекция "Информационно обслужване и връзки с обществеността" в ИАГ.

Носителите на наградата на ИАГ "Служител по контрола и опазването на горски територии" за 2016 г. (от ляво надясно): Лако Лакков (РДГ - Ловеч) - I място, Пламен Кръстев (РДГ - Ловеч) - II място, Мартин Иванов (РДГ - Берковица) - III място

Тонер касети
пълнене (рециклиране) всички марки
Сервиз на лазерни принтери
БЕЗПЛАТНА ДОСТАВКА В ЦЯЛА БЪЛГАРИЯ
www.bookshop-bg.com
tel. 0878 510141

Книжарницата в Лесотехническият университет
1797 София, бул. „Климент Охридски“ №10

Седмица на гората

За един ден деца бяха лесовъди

Деца от цялата страна взеха участие в националната инициатива "Лесовъд за един ден". Събитието, открито на 1 април, бе част от програмата за Седмицата на гората. Инициативата е проведена за втори път едновременно в цялата страна и се превръща в традиция, в която децата и учителите имат възможност да се включват в интересни занимания през различните сезони на годината. В продължение на няколко часа деца се запознаваха с лесовъдската професия, като измерваха диаметъра на дървета и определяха височината им със специални горски инструменти. За това им помагаша експерти от Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите, държавните горски предприятия, горските и ловните стопанства, дирекциите на природните паркове. Горските служители обясняваха какви са функциите на гората, показваха отличителните белези на дървесните видове и горските обитатели, разказваха за грижите, които полагат лесовъдите за зеленото богатство на страната.

Борисовата градина
в София

Тук бе даден стартът на събитието "Лесовъд за един ден". Инициативата е на ИАГ и бе подкрепена от РДГ, ЮЗДП и ДПП "Витоша". Зам.-министърът на земеделието и храните проф. д-р Иван Палигоров се обърна към децата и много гости с думите: "България разполага с едни от най-добре съхранените и стопанисвани гори в Европа, за което заслуга имат поколения лесовъди. Бъдете горди с тяхното дело и бъдете техни последователи". Служители от Парка бяха на разположение на децата в запознаването им с горската професия и се включиха в игрите и веселбите.

ДПП "Врачански Балкан"

Измерване на средния диаметър на дървото в ДПП "Врачански Балкан"

Над 60 ученици от Враца и много семейства с деца се включиха в инициативата, организирана от Дирекцията на парка и лесовъдската колегия от региона. Събитието бе открито от инж. Димитър Шишков - зам.-директор на СЗДП

- Враца, и инж. Сашко Каменов - директор на РДГ - Берковица. Горски служители от ДГС - Враца, РДГ - Берковица и ДПП "Врачански Балкан" показаха на децата начина на измерване на дървото със специализирани инструменти. Униформени горски инспектори представиха пълното си оборудване и служебния автомобил, с които работят по охраната на горите. Проведени бяха много занимателни и образователни игри, като участниците в тях получиха награди и с удоволствие си сложиха шапките с логото на празника. Присъстващите получиха и фиданки за залесяване.

ДПП "Странджа"

Децата от сოპолското село Крушевец се превърнаха в лесовъди за един ден в осъществяната съвместно от Дирекцията на парка, РДГ - Бургас, ДЛС "Ропотамо" и БЗДП инициатива. Тя бе открита от директора на РДГ - Бургас, инж. Венелин Радков и директора на ДПП "Странджа" инж. Димо Димов.

Символичен домакин бе Природозащитният център "Пода", край който възпитаниците на ОУ "П. К. Яворов" научиха от горските служители интересни факти за горите на региона и техните дивни обитатели. Те с любопитство разгледаха рога от благороден елен, елен лопатар и сръндак и научиха много факти за разпространението на тези животни в гората. Много интересно за децата бе участието на горските инспектори, които разказаха защо се налага да се пази гората. Всички с ентузиазъм се включиха в засаждането на едроразмерни фиданки от

Откриване на инициативата в Борисовата градина

Настоящи и бъдещи лесовъди в ДПП "Странджа"

конски кестен, явор, шестил, американски дъб.

ДПП "Персина"

Мероприятието, организирано съвместно от Парка и РДГ - Ловеч, се проведе в защитената местност "Кайкуша". Над 40 участници бяха включени в образователната част, интерактивните игри и разходката сред природата. Малките "лесовъди" бяха сборна група от две училища в Белене - ОУ "Васил Левски" и СУ "Димчо Дебелянов". Включиха се и родителите.

ДПП "Беласица"

В инициативата участваха ученици от Клуб "Млад еколог" на СОУ "Васил Левски" в с. Коларово, Клуб "Зелени патрули" от Общинския детски комплекс - Петрич, и Клуб "Природолюбители" на ОУ "П.К. Яворов" - с. Скрът. Лесовъдите от

Държавните горски стопанства в Петрич и Катунци и служители на Парка запознаха децата с интересни дейности от лесовъдската професия, учеха ги как се работи с клупа и висотомер. Игрите бяха с природна насоченост.

ДПП "Златни пясъци"

В събитието, преминало край Информационно-посетителския център на Парка, участваха над 100 деца, граждани, представители на институции от горския сектор и кметство Приморски. Празникът бе открит от инж. Иван Стоянов - и.д. директор на РДГ - Варна, който запозна присъстващите с историята и значението на Седмицата на гората. Инж. Иван Иванов от ДГС - Варна, увлекателно представи лесовъдската професия. За

Децата на Белене искат да станат лесовъди

Игрите с природна насоченост предложиха на децата в ПП "Беласица"

На хорото сред гората в ПП "Златни пясъци"

труда на лесовъда децата научиха и чрез интерактивни игри. Малките приятели на природата се разходиха по маршрута "Песента на гората". По-смелите преминаха през въженото съоръжение

"Маймунарника".

На участниците бяха раздадени над 100 фиданки, предоставени от ДЛС "Шерба", и много подаръци. Масовото хоро украси празничния ден.

Четири десетилетия от създаването на СКОПС

Историческият юбилей - 40 години от създаването на Студентския клуб по опазване на природната среда (СКОПС), е знаменателно събитие, защото това формиране е предвестник на възникналите след това неправителствени организации и екологични фондации в България.

В летописите на СКОПС, паралелно с обучението по екология и опазване на природната среда, са записани значими основополагащи екологични принципи и традиции, свързани с провеждането на образователни дейности и научни изследвания в съответствие с най-ранните международни споразумения и актове - Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство (1972 г.), Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и

Тържеството по случай 40-годишния юбилей на СКОПС, който обедини поколенията на първите и продължителите, се състоя на 12 април в ЛТУ

природните местообитания (1979 г.), Конвенцията за биологичното разнообразие (1993 г.). Организираните през годи-

ните множество студентски експедиции за изучаване на природата в нейните естествени лаборатории са способствали за придобиване на но-

ви знания, за научно-образователни и познавателни дейности в областта на екологията, опазването и управлението на природната среда.

През тези четири десетилетия СКОПС има определени приноси и заслуги за екологизацията на образованието в ЛТУ и лидерските му позиции за утвърждаване на всеотдайните и непреходните младежки принципи и традиции за обогатяване на биоразнообразието и опазването на природната среда. В съкровищницата на Клуба трябва да бъдат записани и личните приноси на множество членове, между които са Петър Желев, Георги Костов, Мариус Димитров, Димитър Кючуков, Петко Влаев, Ботьо Арабаджиев, Никола Каварджиков, Венелин Радков, Огнян Димитров, Славчо Савев, Евгени Цавков, Тодор Гичев, Иван Панталеев, Мария Райкова. Идеите на СКОПС съпътстват професионалния живот на мнозина и неслучайно доц.

д-р Георги Костов като зам.-министър на земеделието и храните бе удостоен от Българската фондация "Биоразнообразие" с приза "Политик с най-голямо внимание към българската природа" за 2016 година.

Не трябва да забравяме цялостната дейност и заслугите на първите и настоящите председатели на СКОПС - Гено Рачев, Огнян Грозев, Огнян Угринов, Димитър Арабаджиев, Петър Китин, Борислав Борисов, Георги Хинков, Тома Белев, Василий Маринковски, Светослав Тодоров, Теодор Тодоров, Златанка Донева, Яни Янев, Ваня Рътарова и представителите на най-младите - Яна Гочева и Виолета Котова, на техническите секретари и преподавателите.

Проф. д-р Никола КОЛЕВ

Регионален семинар по лесозащита

В съответствие с Наредба № 12 от 16.12.2011 г., плана за работа на ЛЗС - София, за 2017 г. и споразуменията за съвместна дейност с ЮЗДП - Благоевград, СЗДП - Враца, и СЦДП - Габрово, бяха проведени два регионални семинара - на 22 и 23 март във Враца, и на 29 и 30 март в с. Годлево (ДГС - Разлог). Във втория семинар участваха специалистите от ДГС и ДЛС от Югозападното държавно предприятие - Благоевград, Регионалните дирекции по горите в София, Кюстендил и Благоевград. В работата на семинара-инструктаж участие взеха и експерти по растителна защита и карантинна на растенията към регионалните служби на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), директори и експерти от ДПП "Витоша" и националните паркове "Рила" и "Пирин", областна служба "Земеделие и гори" в Благоевград. Чуждестранните гости бяха от Горския институт в Белград - проф. Мара Табакович - зам.-директор, и инж. Мария Милосавлевич; от Службата за защита на горите в Министерството на земеделието на Република Сърбия - инж. Видосава Йованович; и специалистът по биологичната борба в горските разсадници и горите в Италия д-р Андреа Браджо. Директорите на ДГС - Кюстендил - инж. Тони Колев, и на ДГС - Разлог - инж. Иван Янев също присъстваха на семинара в с. Годлево.

Здравословното състояние на горските екосистеми в резултат на каламитетната проява на короядите в целия район на действие на ЛЗС - София, както и очакваното засилване на нападенията от кореновата гъба и наложителните ограничителни и изстребителни мерки по отношение на короядите, определи програмата на проведените семинари. В тях бяха застъпени темите: методи на залагане на ловните дървета, феромоновите уловки и теренното обследване на нападенията от корояди, работата с онлайн платформата system.iag за подаване на сигналните листове.

Инструктаж за теренните обследвания на короядните петна бе проведен от инж. Костадин Мъгев - главен експерт в ЛЗС - София. Бяха показани методът на залагане на ловно дърво за върховия корояд и начинът на залагане на агрегационни феромонове уловки.

В презентацията на инж. Вяра Роснева - главен експерт в ЛЗС - София, и последвалите дискусии бяха разгледани конкретни случаи на най-често допускани

те грешки при работа със system.iag и уточнени спорните въпроси.

Интерес предизвика презентацията на проф. Табакович "Здравословно състояние на горите в Централна Сърбия, обследване на нападенията от фитопатогенните гъби и икономически вредните насекоми и борбата с тях". Стана ясно, че проблемите са сходни в двете страни и е необходимо изграждането на мрежа за лесопатологичен мониторинг и трансгранично сътрудничество. За това би спомогнало и многогодишното тясно сътрудничество, изразено в обмяна на методики, данни и експерти в областта на лесозащитата, между Лесозащитната станция в София и Горския институт в Белград.

На възможностите за използване на биопродукти при борбата с насекомните вредители в горските екосистеми бе посветена презентацията на д-р Браджо. Той подчерта, че са разработени редица успешни продукти за биологичната борба с вредителите в горите, докато при гъбните болести успехите са по-скромни. Стана ясно, че много от биопродуктите вече са прилагани у нас и трябва да се търси възможност за повишаване на тяхната ефективност и снижаване на цената им.

Участници в семинара по лесозащита

та им.

Лекцията на доц. д-р Янчо Найденов - директор на ЛЗС - София, "Актуални аспекти на лесозащитата в България" предизвика заслужен интерес сред участниците в семинара. В нея бяха разгледани основните проблеми, довели до каламитетното проявление на короядите, опасността от възникване на масови нападения от кореновата гъба *Heterobasidium appositum* и възможните мерки за борба с нея. Посочено бе, че съществува реален риск от разрастването на нападенията

от листните насекоми вредители по иглолистните дървесни видове, както и на златозадката и пръстенотворката при широколистните видове. Бяха дадени указания за необходимостта от провеждането на лесопатологичен мониторинг и бяха дискутирани възможните мерки за борба и редуциране на щетите от нападенията от насекоми и заболяванията. В презентацията и дискусията бяха поставени въпроси за промени в наредбата за сечите, свързани с фитосанитарните проблеми в горите.

По време на семинара инж. Николай Стоянов и д-р Петя Митева представиха модели на агрегационните феромонове уловки, използвани за мониторинг и борба срещу короядите, както и на половите уловки, прилагани при листогризещите насекоми. Инж. Стоянов представи и системата за мониторинг при короядите чрез използване на ловни дървета и уловки, разработена в ЮЗДП - Смолян.

Инж. Михаил МИХАЙЛОВ

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Финансиране на социално-битовото обслужване и безплатната храна на работниците и служителите в предприятията

Отговор: Средствата за социално-битовото и културното обслужване (СБКО) на работниците и служителите в предприятието са част от издръжката на производството от работодателя, отделени от неговата печалба и от другите средства, с които той разполага. Те не са елемент от трудовото възнаграждение и средства за работна заплата на работниците и служителите. Изменението на чл. 292 от Кодекса на труда (КТ) през 1992 г. превърна СБКО на работниците и служителите от юридическо задължение на работодателя в правна възможност. Сега осигуряването на средства за финансиране на СБКО зависи от работодателя, от преговорите между работодателя и синдикатите и от синдикалните организации, които трябва да настояват да се договарят. С чл. 39 от БКТД на работещите в отрасъл „Горско стопанство - стопанисване“ през 2017-2018 г. е договорено: „Средствата за социални мероприятия в централното управление на ДП, ДГС и ДЛС се осигуряват от работодателя и други източници и се формират в размер не по-малко от 10 (десет) на сто от начислените средства за работна заплата. По-голям размер начисления може да се договори с КТД. Само общото събрание на работниците и служителите (чл. 6, 6а и чл. 293, ал. 1 от КТ) може да определя начина за тяхното използване, след като работодателят ги представи в съответния размер“.

Средствата за СБКО имат строго целево предназначение. Те трябва да бъдат използвани единствено и само за целите и мероприятията на социално-битовото и културното обслужване така, както общото събрание ги е определило и за никакви други цели (чл. 293,

ВЪПРОС: Договорените в чл. 28, ал. 1, т. 2 от Браншовия колективен трудов договор (БКТД) за работещите в отрасъл „Горско стопанство - стопанисване“ през 2017-2018 г. средства в размер на 3 лв. на ден за работници и служители, които работят при среднодневни температури под +10°C и над +30°C през повече от половината от работното си време, от средствата предвидени за социални разходи ли се вземат?

ал. 2 от КТ). Това е важна юридическа гаранция, защото създава прозрачност и яснота за тяхното използване у всички работници и служители, тъй като те самите участват в общото събрание и в обсъждането и решаването на тези въпроси.

Безплатна храна и/или добавки към нея, осигурявани на основание чл. 285 от КТ, по реда на Наредба № 11 от 2005 г. получават само работниците и служителите, които работят в предприятия със специфичен характер и организация на труда, изчерпателно изброени в чл. 2, ал. 1 от същата наредба. В списъка (т. 3) са предвидени и работещите при среднодневни температури под +10 градуса и над +30 С, условия, при които нерядко се налага да работят и заетите в горското стопанство.

Безплатната храна и/или добавките към нея се получават само за дните, през които работниците/служителите работят при посочените специфични условия и организация на труд. Нейната стойност не може да бъде по-малко от 2 лв. на ден (чл. 5, ал. 1 от Наредба № 11 от 2005 г.). По-голям размер може да се дого-

вори в КТД. С чл. 28, ал. 1, т. 2 от БКТД - стопанисване, и с чл. 30, т. 2 от БКТД - контрол, са договорени по 3 лв. на ден.

Задължението за осигуряване на безплатната храна и добавките към нея е на работодателя. То включва както снабдяването, така и предоставянето на храната, добавките и ободряващите напитки. Съгласно чл. 6 от Наредба № 11/2005 г. всички разходи за нейното осигуряване са за сметка на издръжката на предприятието.

По своята правна същност безплатната храна, добавките към нея и ободряващите напитки са средства за създаване и подобряване на здравословните и безопасните условия на труд. Те не са трудово възнаграждение за извършена работа, а средства за противодействие и неутрализиране и предпазване от вредното влияние на специфичните условия и организация на труд върху здравето на работниците/служителите. Предназначението на безплатната храна е да бъде предоставена в натура и реално ползвана.

Следователно няма законово основание да се вземат от договорените и разпределени от общото събрание средства за социални разходи и да се ползват за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея.

Справка: чл. 6, 6а, чл. 285, 292-294 от КТ; чл. 1, 2 и 6 от Наредба № 11/2005 г.; чл. 28, ал. 1, т. 2 и чл. 39 от БКТД - стопанисване - 2017-2018 г.; чл. 35, т. 2 от БКТД - контрол - 2017-2018 г.

Николина НАНОВА
юрисист при ФСОГСДП

Опазване на горите

Лесовъдите от ДГС - Златоград, надделяват над стихията

Златоград е административен център на общината, намира се в югоизточната част на Смолянска област. Държавното горско стопанство в Златоград - териториално поделение на Южноцентралното държавно предприятие, стопанисва и управлява горите на територията на общините Златоград, Неделино и Мадан, в състава на които са 44 села (три града и 41 села и махали). Общата площ на стопанството е 33 532.1 ха, от които държавните гори са 31 856 хектара. ДГС - Златоград, винаги е било "зелено" стопанство. Големите по обем залесявания - по 12 000 -13 000 дка годишно, за няколко десетилетия го превръщат в красива зелена люлка на Родопите. Средната лесистост достигна 81.1 на сто. Средната възраст на горите тук е 46 години. Общият дървесен запас на държавните гори представлява 4 253 235 м³, а средният стъблен запас на един хектар е 140 куб. метра. Стопанството е с три горскостопански участъка - Златоград, Неделино и Мадан, като администрациите на участъците се намират в тези три града.

Допреди природното бедствие, сполетяло горите в началото на март 2015 г., средно-годишното ползване от горите по лесоустройствения проект е малко над 50 000 м³ столяща маса.

Всичко се променя на 6 март 2015 г., когато започва силният валеж от мокър и тежък сняг, който продължава до 11 март. Снежната покривка стига до 1.70 сантиметра. Затрупани са пътищата и населените места, до които няма никакъв достъп, няма и електричество. Но огромната снежна маса най-много удря горите. Под тежестта на снега, който междувременно се и залежда, дърветата в иглолистните насаждения (основно в зоната между 400-800 м н.в.) се чупят, изтръгват се и падат като клечки. В резултат на снеговала и снеголома ДГС - Златоград, се изправя пред огромен и невиджан досега проблем. Сред 9-те най-тежко засегнати от природното бедствие стопанства от цялата система на ЮЦДП - Смолян, ДГС - Златоград, е с най-много пострадала дървесина в Смолянския регион.

Масхабите на бедствието и страшната картина на пораженията поставят на изпитание цялата дейност на стопанството. Инвентаризирането на падналата маса е изключително трудно, на много места е и невъзможно, защото няма никакъв достъп до снегомните площи. В стопанството към своя край е работата на лесоустройствителите, които са тук за изработване на новия горскостопански план. Именно те с високо чувство за колегиялност помагат за инвентаризацията на пострадалата дървесина. Засегнати са 3800 ха, а пострадалата дървесина възлиза на 203 000 куб. метра.

Още в края на юни 2015 г. са маркирани 93 383 м³ повредена дървесина. По указания на Южноцентралното държавно предприятие се предприема директното договаряне с фирмите за извършване на дърводобив в тези площи, като се прилага чл. 27 от Наредбата за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост. Голямо натоварване се пада и на Регионалната дирекция по горите - Смолян, която издава план-извлеченията за сечите. От тяхна страна съдействието е пълно. Тромавостта

на съгласувателните процедури с други органи като РИОСВ, басейновите дирекции обаче проличава веднага. Въпреки всичко, разбирателството е постигнато. В крайна сметка всички са заинтересовани от по-бързото прибиране и оползотворяване на засегнатата дървесина. Всеки лесовъд знае до какво води забавянето и неусвояването на такава дървесина - тя бързо губи своите качества, става обект на нападане от корояди и потенциална заплаха за оцелелите и здрави гори. Директните договори с ползватели ускоряват процеса на усвояване на огромни количества от пострадалата дървесен ресурс. През 2015 г. в ДГС - Златоград, са маркирани 93 383 м³ повредена дървесина. Изцяло се преминава на усвояване на засегнатите площи. Приоритетно се изготвят план-извлеченията за обектите, които се намират край пътищата, и за насажденията, в които може да се добие едра строителна дървесина. Почти 1/3 от снеговалната дървесина се

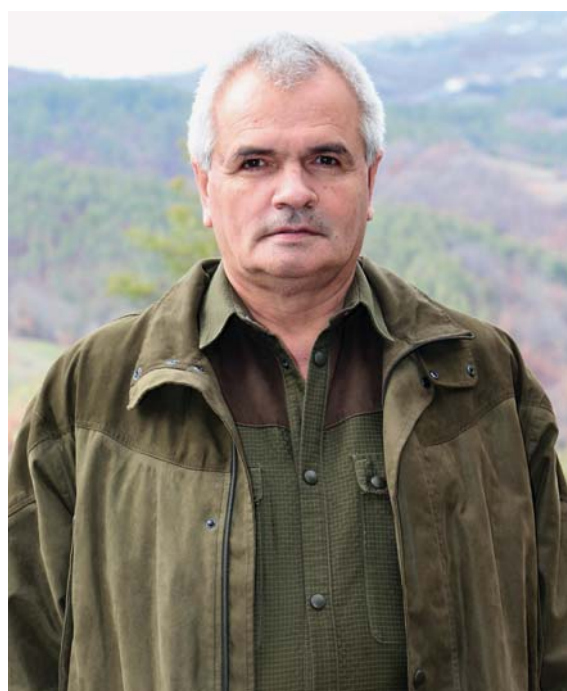
В изчистените от падналата дървесина снеговални площи се наблюдава естествено възобновяване

оказва в недостъпните места. ДГС - Златоград, и част от фирмите за дърводобив прокарват временни горски пътища, ремонтirat наличните. В особено трудни обекти се стига до завишаване на разценките за добив, а когато дървесината започна да губи качествата си, се стигна и до намаляване на продажните цени, като на всички фирми е предложена услугата "закупуване" на добитата от тях дървесина. Интересно е да се отбележи, че в такава извънредна ситуация нито една от фирмите не проявява некоректност и не създава проблеми на стопанството. Броят им стигна 25.

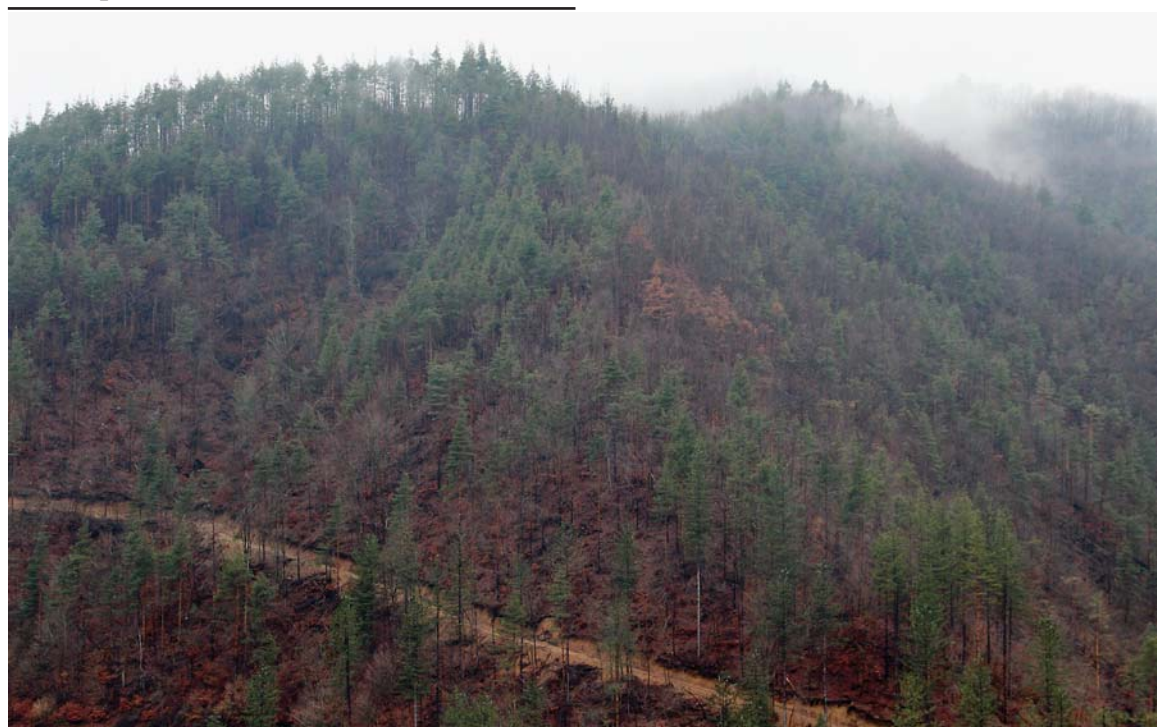
През 2015 г. в ДГС - Златоград, са добити 63 264 м³ дървесина от държавните горски територии. От това количество 53 517 м³ са от фирмите. Още 16 785 м³ са събрани от местното население.

През следващата година от дърводобивните фирми са усвоени 77 327 м³, като от засегнатите от природното бедствие площи са 63 819 куб. метра. През 2016 г. са инвентаризирани и първите площи, нападнати от корояди. От тях са добити 11 475 м³ дървесина. Тарифната такса "на корен" е намалена на 1 лев за кубик и местното население прибира 15 496 куб. метра.

През 2017 г. са предвидени за добив 50 000 м³

Инж. Стъби Димитров - директор на ДГС - Златоград

Прокараните горски пътища са с решаваща роля за усвояването на засегнатата дървесина

В напълно оголените площи се залесява с контейнерно произведени фиданки

- всичките са санитарни сечи. "Действието" на короядите е неприятен, но очакван процес, който обхваща горите и води до съхненето. Особено са ярки, дори на цвят - оранжев, съхнените насаждения, което основателно тревожи населението. Когато те са и в недостъпните басейни, картинката става още по-неприятна. В ДГС - Златоград, от корояда са засегнати 2040 дка, с 21 000 м³ дървесина. От тях 960 дка са в недостъпни засега насаждения, където има около 7700 м³ дървесина. От началото на годината на около 850 дка чрез санитарна сеч са добити 13 000 куб. метра. Всичко това е огромен и тежък труд. Но колкото и неподготвен на теория за него да е лесовъдът, толкова на практика умее да се мобилизира в моменти на изпитания. Колективът на ДГС - Златоград, с директор инж. Стъби Димитров, го прави.

Важен за бъдещето на горите на "зеленото" стопанство е въпросът какво ще се прави в освободените площи. Колко различни могат или ще бъдат горите? Да се чака ли природата да си каже "тежката дума", или да се приложат нови лесовъдски практики в залесяването?

В тази ситуация имат думата специалисти. За такъв огромен мащаб изчезнали гори у нас няма утвърдени практики. Но тук е мястото да припомним, че лесовъдството е творчески процес. Както виждаме, вече трета година лесовъдите от ДГС - Златоград, доказват, че могат да бъдат по-силни от стихията и организацията на дърводобивния процес е много стабилна. Лесозащитата също не може да се осланя само на традиционните методи и търси нови решения. Същото се отнася и за възстановяването на горите. Тук прилагат различни подходи за възстановяване на растителността на тери-

торията на стопанството. От една страна, ще се разчита на естественото възобновяване, което вече се проявява в изчистените от падналата дървесина площи на много места, и подсказва, че в района може да има повече смесени гори, а не преобладаващи досега иглолистни култури. На други места се прилага предложената от експерти на ЮЦДП - Смолян, технология за залесяване с контейнерни фиданки от черен бор. Тяхното производство е организирано в разсадника на ДГС - Момчилград. През 2015 г. са залесени 45 дка, през 2016 г. - 25 дка, а за тази година ще бъдат създадени 167 дка нови гори.

Историята на горското дело в България е запазила хрониката на невиджаното дотогава природно бедствие, сполетяло родопските гори през май 1961 година. Огромна смерч с два ръкава връхлита горите на Горските стопанства във Вишерица, Селище, Чехлюво, Велинград, м. Беглика и м. Широка поляна и стига чак до връх Персенк. Само за 7-минутното си преминаване оставя на земята ветровална маса от изтръгнати с корен дървета от над 1 300 000 куб. метра. Перфектната организация на сечта, извоза и последващото залесяване за 3 години заличават раните на гората. Така че знаем, лесовъдската колегия умее да побеждава.

Златоградският, Неделинският и Маданският край дължат красотата и благоденствието си на горите. И докато лесовъдите работят тук, тази красота и полза не може да изчезне. Дори когато насреща е стихийно бедствие.

Диана ПЕТРОВА